

Sygn. akt III AUa 1457/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Witkowski
Sędziowie:	SSA Elżbieta Kunecka SSA Jarosław Błaszczak (spr.)
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji W. G.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu

z dnia 30 czerwca 2011 r. sygn. akt V U 1230/09

oddala apelację.

UZASADNIENIE

W. G. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 3 kwietnia 2009 r. określającej wysokość zaległości wnioskodawcy z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. W decyzji tej wskazano, że wnioskodawca zalega z zapłatą tych składek za październik 2001 r. lipiec 2003 r. i marzec 2005 r. w łącznej kwocie 245,12 zł i odsetek od tych składek, liczonych do 3 kwietnia 2009 r. w kwocie 165 zł.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Opolu zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że wnioskodawca zalega z zapłatą składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 77,52 zł i odsetek od tych składek liczonych od dnia 3 kwietnia 2009 r. w kwocie 165 zł, oddalił odwołanie w pozostałej części, zasądził od W. G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wniosek W. G. o zasądzenie od organu rentowego kwoty 5000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia zawarty w piśmie procesowym z 2 listopada 2009 r. Sąd Okręgowy przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Wydziałowi Cywilnemu w O..

Rozstrzygnięcie to Sąd oparł o następująco ustalony stan faktyczny:

W. G. w okresie, który objęty został rozliczeniem składek - tj. od stycznia 1999 r. do października 2006 r. prowadził działalność gospodarczą w ramach biura rachunkowego, będąc jednocześnie uprawnionym do renty z tytułu niezdolności do pracy. Był zatem zobowiązany do uiszczenia jedynie składek na ubezpieczenie zdrowotne. Za miesiąc styczeń 1999 r. wnioskodawca winien był uiścić składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 56,20 zł, a uiścił w kwocie 13,70 zł, za luty 1999 r. odpowiednio były to kwoty 56,20 zł i 23, 60 zł, a za marzec 1999 r. wnioskodawca zamiast kwoty 60,52 zł zapłacił kwotę 58,10 zł. Wnioskodawca poprawił deklarację za maj 1999 r. wpisując na kopii dowodu wpłaty czerwiec 1999 r. Dokonując wpłaty za miesiąc październik 2001 r. w dniu 8 listopada 2001 r. wnioskodawca błędnie wskazał na poleceniu przelewu, że wpłata dotyczy września 2001 r., a dokonując wpłaty za marzec 2005 r. w dniu 11 kwietnia 2005 r. – że jest to wpłata za miesiąc luty 2005. Ponadto wpłata składki za czerwiec 2003 r., dokonana 10 lipca 2003 r. była zawyżona o 7,18 zł, w związku z czym wnioskodawca zaniżył wysokość składki o tę kwotę w sierpniu 2003 r., opłacając składkę za lipiec 2003 r.

Za okres od stycznia 1999 r. do października 2006 r. należności wnioskodawcy z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne winny wynosić 11 029,36 zł, natomiast wnioskodawca uiścił z tego tytułu składki w kwocie 10 784,24 zł. Zaległości składkowe wynoszą zatem 77,52 zł, a odsetki od tych składek liczone do 3 kwietnia 2009 r. w kwocie 167,60 zł.

Organ rentowy w dniu 2 marca 2009 r. przesłał do wnioskodawcy zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nieopłacenia składek za okres październik 2001 r. – lipiec 2003 r. i marzec 2005 r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

W dniu 3 kwietnia 2009 r. wydana została decyzja określająca wysokość zaległości z tytułu składek.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za częściowo uzasadnione. Nie uległy przedawnieniu składki za okres od stycznia do marca 1999 r. W odniesieniu do tych składek obowiązuje bowiem 10-cio, a nie 5-letni okres przedawnienia. Okres 10-letniego przedawnienia liczony jest od dnia, w którym składki stały się wymagalne - w tym przypadku w zakresie składek za styczeń 1999 r. bieg terminu przedawnienia rozpocząć się w dniu 12 lutego 1999 r., za luty – 12 marca 1999 r. i za marzec 1999 r. 12 kwietnia 1999 r. Prawidłowo również organ rentowy rozliczył nadpłacone przez wnioskodawcę składki, zarachowując je na poczet najstarszych zaległości, tym bardziej, że wnioskodawca nie korygował błędnych poleceń przelewów. Wysokość zaległości z tytułu składek ustalił Sąd Okręgowy w oparciu o opinię biegłego i w tym zakresie częściowo uwzględnił odwołanie.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w punkcie I i II złożył wnioskodawca, zarzucając, iż wysokość zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ustalona została nieprawidłowo. W myśl bowiem art. 169 g ustawy o ubezpieczeniu zdrowotnym składka winna być równa wysokości zaliczki na podatek dochodowy. Ponadto, wbrew stanowisku Sądu Okręgowego istniejące zaległości winny zostać uznane za przedawnione, ponieważ decyzja z dnia 3 kwietnia 2009 r. została wnioskodawcy doręczona w dniu 23 kwietnia 2009 r., a zatem po upływie 10-letniego okresu przedawnienia składek za miesiące styczeń, luty i marzec 2009 r.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna.

Wbrew zarzutom apelacji nie uległy przedawnieniu należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące styczeń – kwiecień 1999 r.

W myśl art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jedn. z 2008 r., Dz.U. Nr 164, poz. 1027 ze zm.), należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

W myśl przepisu art. 24 ust 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U.2009 Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) , w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne.

Wprawdzie przepis ten, w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2003 r. przewidywał 5 letni okres przedawnienia, to jednak okres ten miał zastosowanie tylko do tych należności, które uległy przedawnieniu przed wejściem w życie ustawy z dnia 18.12.2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 241, poz. 2074).

Jeżeli przed wskazaną datą wejścia w życie ustawy zmieniającej należności nie uległy 5-letniemu okresowi przedawnienia, to uległ on wydłużeniu do lat 10, licząc od dnia w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d. W tym temacie wypowiedział się też Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 lipca 2008 r. (sygn. akt II UZP 5/08 niepubl.) stanowiąc, że dziesięcioletni okres przedawnienia przewidziany w art. 24 ust. 4 ustawy o s.u.s. w brzmieniu nadanym ustawą w dnia 18.12.2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 241, poz. 2074), znajduje zastosowanie do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2003 r., jeżeli do tej daty nie uległy przedawnieniu według przepisów dotychczasowych.

Należy przy tym zaznaczyć, iż przedawnienie należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne oceniane być musi na chwilę wydania decyzji stwierdzającej zaległości płatnika z tego tytułu, a nie na moment jej doręczenia. Obowiązujące przepisy kodeksu postępowania administracyjnego nie dają podstaw do utożsamiania wydania decyzji z jej doręceniem. Wydanie (sporządzenie) decyzji zgodnie z wymaganiami art. 107 § 1 k.p.a. jest czynnością procesową wywołującą oznaczone skutki prawne (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2009 r., I UK 49/09, LEX nr 529769 i powołane tam orzeczenia Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego).

Oznacza to, iż nie mogą zostać uznane za przedawnione składki na ubezpieczenie zdrowotne, których wnioskodawca nie uiścił z miesiąc kwiecień 1999 r., ponieważ w dniu wydania decyzji organu rentowego – to jest w dniu 3 kwietnia 2009 r. nie upłynął okres 10-u lat od dnia, w którym stały się wymagalne.

Nie nastąpiło także przedawnienie składek na ubezpieczenie zdrowotne wnioskodawcy za okres styczeń – marzec 1999 r., jak wskazał organ rentowy zostały one pokryte przez nadpłaty powstałe w miesiącach maju i wrześniu 1999 r.

Do takiego zarachowania powstałych nadpłat, jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy, organ rentowy był uprawniony na podstawie § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawie rozliczenia składek (Dz.U. nr 165, poz. 1195 ze zm.).

Zarzuty apelacji w zakresie przedawnienia składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres styczeń – kwiecień 1999 r. są zatem bezzasadne.

Chybiony jest również zarzut apelacji w zakresie nieprawidłowego ustalenia wysokości składek. Wskazywany przez wnioskodawcę art. 169 g ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. Nr 28, poz. 153), w myśl którego w przypadku, gdy w 1999 r., w 2000 r. i w 2001 r. składka na ubezpieczenie zdrowotne obliczona zgodnie z przepisami art. 19-22, była wyższa od zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych obliczonej przez tego płatnika zgodnie z przepisami ustawy, o której mowa w art. 30 ust. 1, składkę obliczoną za poszczególne miesiące ulegała obniżeniu do wysokości tej zaliczki dotyczyły płatnika, o którym mowa w art. 24 ust. 1 – 8. W przepisie tym nie zostały wymienione osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał apelację za bezzasadną i oddalił ją na mocy art. 385 kpc.

R.S.